

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

14 юли 1972 година*

По дело 48/69

Imperial Chemical Industries LTD. (наричано по-нататък „ICI“), със седалища в Лондон и Манчестър, подпомагано и представлявано от адв.С.Р.С. Wijckerheld Bisdonk и В. Н. Ter Kuile, адвокати към Hoge Raad (Нидерландия), със съдебен адрес в Люксембург, кантората на адв. J. Loesch, адвокат, 2 rue Goethe,

ищец,

срещу

Комисията на Европейските общности, за която се явяват правните Ж съветници г-н J. Thiesing, г-н G. Marchesini и г-н J. Griesmar, в качеството на представители, подпомагани от професор W. Van Gerven, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на правния Ж съветник, г-н E. Reuter, 4 Boulevard Royal,

ответник,

с предмет иск за отмяна на Решение на Комисията от 24 юли 1969 г., публикувано в *Официален вестник на Европейските общности* L 195 7. 8. 1969 г., стр. 11 и последващите, относно производство по член 85 от Договора за ЕИО (IV/26.267 – Бои),

СЪДЪТ,

в състав: г-н R. Lecourt, председател, г-н J. Mertens de Wilmars и г-н H. Kutscher, председатели на състав, г-н A. M. Donner, г-н A. Trabucchi (докладчик), г-н R. Monaco и г-н P. Pescatore, съдии,

генерален адвокат: Н. Маугас
секретар: А. Van Houtte

постанови настоящото

Решение

1. Общизвестен факт е, че от м. януари 1964 г. до м. октомври 1967 г. в рамките на Общността на три пъти настъпват общи и еднакви увеличения на цените на бои.
2. Между 7 и 20 януари 1964 г. цените на повечето бои на анилинова основа, с изключение на определени категории, са еднакво повишени в Италия, Нидерландия и Люксембург и някои трети страни.
3. На 1 януари 1965 г. същото увеличение е направено и в Германия.

---

* Език на производството: нидерландски.

4. В същия ден почти всички производители във всички държави от общия пазар, с изключение на Франция, въвеждат еднакво увеличение в размер на 10 % от цените на боите и пигментите, изключени от увеличението през 1964 г.

5. Тъй като предприятието ACNA не е взело участие в увеличението от 1965 г. на италианския пазар, останалите предприятия не са провели докрай обявеното повишаване на цените на този пазар.

6. Към средата на м. октомври 1967 г. почти всички производители въвеждат увеличение на цените на всички бои, с изключение на Италия, като за равняващо се на 8 % в Германия, Нидерландия, Белгия и Люксембург и на 12 % във Франция.

7. С решение от 31 май 1967 г. по своя инициатива Комисията образува производство по силата на член 3 от Регламент № 17/62 във връзка с тези увеличения и предполагаемо нарушение на член 85, параграф 1 от Договора за ЕИО срещу седемнадесет производители на бои, установени в и извън общия пазар, както и срещу многобройни дъщерни дружества и представителства на тези предприятия.

8. С решение от 24 юли 1969 г. Комисията установява, че увеличенията са настъпили в резултат на съгласувани практики, които влизат в нарушение с член 85, параграф 1 от Договора, между предприятията:

- Badische Anilin - und Soda-Fabrik AG (BASF), Ludwigshafen,
- Cassella Farbwerke Mainkur AG, Frankfurt am Main,
- Farbenfabriken Bayer AG, Leverkusen,
- Farbwerke Hoechst AG, Frankfurt am Main,
- Societe Franchise des Matieres Colorantes SA, Paris,
- Azienda Colori Nazionali Affini S.p.A. (ACNA), Milan,
- Ciba SA, Basel,
- J. R. Geigy SA, Basel,
- Sandoz SA, Basel, и
- Imperial Chemical Industries Ltd., (ICI), Manchester.

9. По тези причини тя налага глоба в размер на 50 000 разчетни единици на всяко от тези предприятия, с изключение на ACNA, за което определената глоба е 40 000 разчетни единици.

10. С искова молба, подадена в секретариата на Съда на 1 октомври 1969 г., Imperial Chemical Industries Ltd. предявява иск срещу това решение.

Правни основания във връзка с формата и процедурата

Правни основания във връзка с административното производство

а) Оплакването във връзка с подписването на съобщението от длъжностно лице на Комисията

11. Ищецът
твърди, че съобщението за възраженията, предвидено в член 2 от Регламент № 99/63 на

Комисията, е нередовно, тъй като е подписано от генералния директор за конкуренция *per procuracionem*, въпреки че според ищеца, подобно делегиране на правомощия от страна на Комисията е недопустимо.

12. Установено е, че генералният директор за конкуренция не е направил нищо повече от това да подпише съобщението, чийто текст е бил предварително одобрен от съответния член на Комисията, който отговаря за проблеми на конкуренцията, при упражняване на правомощията, делегирани му от Комисията.

13. По тези причини въпросното длъжностно лице не е действало при делегирани правомощия, а просто е подписало като упълномощено от компетентния комисар лице.

14. Делегирането на такива правомощия представлява мярка, свързана с вътрешната организация на различните служби на Комисията, в съответствие с член 27 от временния Процедурен правилник, приет по силата на член 16 от Договора от 8 април 1965 г. за създаване на Единен съвет и Единна комисия на Европейските общности.

15. Следователно това твърдение е неоснователно.

б) Оплакването във връзка с несъответствията между съобщението за възраженията и решението за образуване на административното производство

16. Ищецът твърди, че в съобщението се упоменава увеличение на цените, настъпило след вземане на решението за образуване на административното производство, както и възможността за налагане на глоби, въпреки че решението за образуване на производството се отнася само до производството за установяване на нарушение.

17. Единствено и само съобщението за възраженията, а не и решението за образуване на производството, е актът в който се съдържа окончателното становище на Комисията относно предприятията, срещу които са образувани производства за нарушение на правилата на конкуренция.

18. Ако, в периода между решението и съобщението, предприятията продължат или повторно извършат действия, подобни на онези, по които Комисията е взела решение за образуване на производството, правата на защита не се накърняват от това, че в съобщението ще се вземат предвид факти, които се състоят в простото продължаване на предходни действия; още повече, че това съответства на принципа на икономичност на административни действия.

19. Въпреки, че в решението за образуване на производството „специално” се посочват членове 3 и 9, параграфи 2 и 3 от Регламент № 17, то се позовава на този регламент като цяло и следователно и на член 15 относно глобите.

20. Следователно тези твърдения са неоснователни.

в) Оплакването във връзка с нарушаването на правото на защита

21. Ищецът твърди, че в оспорваното решение Комисията се позовава на факти, които не се упоменават в съобщението и следователно, същият не е имал възможност да ги оспори в хода на административното производство.

22. За да се защитят правата на защитата в хода на административното производство, е достатъчно предприятията да бъдат уведомени за основните фактически обстоятелства, на които се основава съобщението за възраженията.

23. От текста на съобщението се вижда, че там ясно са изложени фактите, които са взети предвид срещу ищеца.

24. В съобщението се съдържа цялата информация, необходима за вземането на решение относно предявените по отношение на ищеца възражения, и по-специално обстоятелствата, при които са обявени и извършени увеличението от 1964 г., 1965 г. и 1967 г.

25. Измененията, включени в оспорваното решение, във връзка с точното развитие на фактическата обстановка, направени вследствие информацията, предоставена от заинтересованите страни на Комисията в хода на административното производство, не могат да се ползват в подкрепа на това оплакване.

26. Следователно това твърдение е неоснователно.

г) Оплакването във връзка с протокола от заседанието

27. Ищецът изразява недоволство от това, че ответникът е взел решението си преди ищецът да е имал възможност да представи мнението си относно протокола от изслушването на заинтересованите страни.

28. Член 9, параграф 4 от Регламент № 99/63 на Комисията предвижда, че същественото съдържание на изявленията на всяка от изслушаните страни, се вписва в протокола, който се прочита и одобрява от съответното лице.

29. Целта на тази разпоредба е изслушаните страни да се уверят, че в протокола се съдържа верен запис на съдържанието на техните изявления.

30. Протоколът от заседанието от 10 декември 1968 г. е бил изпратен на ищеца едва на 27 юни 1969 г., около четири седмици преди приемането на решението.

31. Въпреки, че Комисията е забавила изпращането на протокола, забавянето, от което се оплаква ищецът, може да засегне законосъобразността на решението, само ако записът на неговите изявления, който се съдържа в протокола е със съмнителна достоверност.

32. Тъй като случаят не е такъв, посоченият пропуск по-горе не е от характер, който да води до недействителност на оспорваното решение.

33. Следователно това оплакване е неоснователно.

Твърдението във връзка със съобщаването на решението

34. Ищецът твърди, че, чрез разпоредбата на член 4 от оспорваното решение, съобщението за решението е могло да бъде изпратено до седалищата на дъщерните

дружества на ищеца, установени в общия пазар, и като е действала в съответствие с тази разпоредба, Комисията е нарушила Договора, или най-малко съществените процесуални изисквания.

35. Твърди се, че германското дъщерно дружество на ищеца, което е уведомено за решението на Комисията, не е било упълномощено от дружеството майка да приема подобни уведомления и, според германското право, то не е било длъжно да сведе въпросните документи до знанието на дружеството майка.

36. Член 191, алинея 2 от Договора предвижда, че „решенията се съобщават на онези, до които са адресирани и влизат в сила от момента на съобщаването”.

37. Член 4 от оспорваното решение не може при никакви обстоятелства да измени тази разпоредба.

38. Следователно не може да накърни правата на ищеца.

39. Нередностите в процедурата за съобщаване на решение са външни за мярката и като такива не могат да доведат до нейната недействителност.

40. При определени обстоятелства те могат да доведат до отлагане на момента, от който започва да тече срокът за предявяване на иска.

41. Член 173, последна алинея от Договора предвижда, че срокът за образуване на производство за обявяване недействителността на индивидуален акт на Комисията започва да тече от датата на съобщаване на решението на ищеца или, при липсата на такова, от датата, на която последният е узнал за него.

42. В настоящия случай е установено, че ищецът е бил напълно запознат с текста на решението и е упражнил правото си за образуване на производство в установения срок.

43. При тези обстоятелства въпросът за евентуални нередности относно съобщаването престава да бъде релевантен.

44. По тези причини, посочените по-горе твърдения се явяват недопустими, поради липса на релевантност.

Твърдението във връзка със срока на давност.

45. Ищецът твърди, че оспорваното решение противоречи на Договора и на правилата по неговото прилагане, тъй като Комисията при образуване на производството на 31 май 1967 г. относно увеличението на цените от м. януари 1964 г. е надхвърлила всички разумни срокове на давност.

46. Разпоредбите, които уреждат правото на Комисията да налага глоби за нарушаване правилата на конкуренцията, не предвиждат никакви срокове на давност.

47. За да изпълнят функцията си сроковете на давност трябва да бъдат предварително определени.

48. Определянето на тяхната продължителност и на подробните правила за тяхното прилагане е в правомощията на законодателя на Общността.

49. Въпреки, че при липсата на разпоредба по този въпрос, съгласно основното изискване за правна сигурност, Комисията няма право безкрайно да отлага упражняването на правото си да налага глоби, поведението Ж в настоящия случай не може да се счита за пречка за упражняването на това Ж правомощие по отношение на съгласуваните практики от 1964 и 1965 г.

50. Следователно това твърдение е неоснователно.

Твърдението по същество относно наличието на съгласувани практики

Аргументи на страните

51. Ищецът твърди, че Комисията не успяла да докаже съществуването на съгласувани практики по смисъла на член 85, параграф 1 от Договора за ЕИО във връзка с което и да е от упоменатите в решението увеличения.

52. В него се посочва, че преки доказателства, че увеличенията от 1964 г., 1965 г. и 1967 г. са резултат на съгласувани действия, могат да се открият във факта, че нивата на всяко от увеличенията, въведени от различни производители във всяка от държавите, са еднакви, с малки изключения за някои от боите и, че тези увеличения са настъпили в много кратък период, ако не и на една и съща дата.

53. Твърди се, че увеличенията не могат да бъдат обяснени единствено с олигополистичния характер на структурата на пазара.

54. Смята се, че не би било реалистично да се предположи, че без предварително съгласуване основните производители, които снабдяват общия пазар, са могли на няколко пъти да увеличат цените си с един и същи процент, и на практика в един и същи момент и на една и съща важна група продукти, включително специализирани продукти, за които почти няма заместители, като са направили това в няколко държави с напълно различни условия на пазара на бои.

55. Пред Съда Комисията поддържа, че заинтересованите страни не е трябвало непременно да съставят общ план за предприемането на определен курс на поведение, за да се заключи наличието на съгласуване.

56. Твърди се, че е достатъчно те предварително да са се уведомили взаимно за линията на поведение, което възнамеряват да следват, така че всяка от тях да може безпрепятствено да регулира действията си, като знае, че конкурентите Ж ще постъпят по същия начин.

57. Ищецът твърди, че оспорваното решение се основава на недостатъчно задълбочен анализ на пазара на въпросните продукти и на погрешно разбиране на понятието за съгласувани практики, което е неправилно идентифицирано от решението като съзнателен паралелизъм от страна на членовете на олигопол, докато подобно поведение се дължи на независими решения, взети от всяко от отделните предприятия и

предопределени от обективни необходиминости, и по-специално нуждата да се увеличи незадоволително ниският ръст на печалбата от производството на бои.

58. Твърди се, че всъщност цените на въпросните продукти показват постоянна тенденция на спад, която се дължи на оживената конкуренция между производителите и която е типична за този пазар, не само по отношение на качеството на продуктите и техническото обслужване на клиентите, но също и по отношение на цените, особено предвид големите намаления, предоставени на главните купувачи.

59. Фактът, че нивата на увеличение са били еднакви, се дължи на наличието на предприятие „лидер в ценообразуването”.

60. Твърди се също така, че големият брой на боите, произведени от всяко от предприятията, прави невъзможно повишаването на цените продукт по продукт.

61. Следващ аргумент е, че различното увеличение на цените на взаимнозаменяемите продукти не би могло да доведе до икономически значими резултати, поради ограничения обем стокони запаси и поради времето, необходимо за адаптиране на заводите към увеличеното търсене, или би довело до разрушителна ценова война.

62. И на последно място, заявява се, че боите, за които няма заместители, представляват само малка част от оборота на производителите.

63. Като се вземат предвид тези пазарни характеристики и с оглед широко разпространената и трайна ерозия на цените се твърди, че всеки член на олигопола, който е решил да повиши цените си, е можел разумно да очаква да бъде последван от онези от своите конкуренти, които са били изправени пред същите проблеми по отношение на печалбата.

Понятието за съгласувана практика

64. Член 85 очертава разлика между понятието за „съгласувани практики” и понятието за „споразумения между предприятия” или за „решения на сдружения на предприятия”; целта е под обхвата на забраната по този член да се подведе всяка форма на координация между предприятия, която, без да е достигнала до степента на сключване на формално споразумение, съзнателно замества практическото сътрудничество като поставя в опасност конкуренцията.

65. Следователно, по своето естество съгласуваната практика не притежава всички елементи на договор, но може, *inter alia*, да възникне в резултат на координация, която е видна от поведението на участниците.

66. Въпреки, че паралелното поведение само по себе си не може да бъде определено като съгласувана практика, то може да се разглежда като силно доказателство за такава, ако създава условия на конкуренция, които не съответстват на нормалните пазарни условия, предвид характера на продуктите, размера и броя на предприятията и обема на въпросния пазар.

67. Такъв е по-специално случаят, когато паралелното поведение е такова, че да дава възможност на заинтересованите лица да направят опит за стабилизиране на цените на ниво, различно от това, до което би довела конкуренцията, и да консолидират установените позиции в нарушение на ефективната свобода на движение на продукти в общия пазар и на свободата на потребителите да избират своя доставчик.

68. Следователно правилният отговор на въпроса дали в конкретния случай са били налице съгласувани действия може да се намери, ако доказателствата, на които се основава оспорваното решение, се разглеждат не изолирано, а като цяло, като се вземат предвид специфичните особености на пазара на въпросните продукти.

Характеристики на пазара на бои

69. Пазарът на бои се характеризира с факта, че 80 % от доставките на него се осъществяват от около десет производители - повечето много големи, които често произвеждат продукцията си заедно с други химически или фармацевтични продукти.

70. Производствените модели и следователно ценовите структури на тези производители са много различни, което силно затруднява определянето на конкурентните производствени цени.

71. Общият брой на произвежданите бои е много висок – всяко предприятие произвежда над хиляда.

72. Средно степента, в която тези продукти могат да бъдат заместени с други, е относително висока за стандартните бои, но много ниска или никаква за специалните бои.

73. По отношение на специализираните продукти пазарът в определени случаи разкрива белезите на олигополистична ситуация.

74. Тъй като цената на боите формира относително малка част от цената на завършения продукт за предприятието ползвател, като цяло търсенето на бои е недостатъчно гъвкаво за целия пазар и това насърчава повишаването на цените в краткосрочен план.

75. Друг фактор е, че общото търсене на бои постоянно нараства и тази тенденция кара производителите да следват политика, която им позволява да се възползват от това предимство.

76. На територията на Общността пазарът на бои всъщност се състои от пет национални пазара с различни ценови нива, които не могат да бъдат обяснени с разликата в цените и таксите, които засягат производителите в тези държави.

77. Така установяването на общия пазар не е оказало никакво въздействие върху тази ситуация, тъй като разликите между националните нива на цените съвсем слабо са се понижали.

78. Даже напротив, видно е, че всеки от националните пазари притежава белезите на олигопол и, че в повечето от тях нивата на цените са установени под влиянието на

„ценови лидер”, който в някои случаи е най-големият производител в съответната страна, а в други е производител от друга държава-членка или от трета държава, който действа посредством дъщерно дружество.

79. Според експертите това разделяне на пазара се дължи на необходимостта от предоставяне на местна техническа помощ на потребителите и осигуряване на незабавна доставка, по принцип в малки количества, доколкото, освен в изключителни случаи, производителите снабдяват своите дъщерни дружества, установени в държавите-членки, и поддържат мрежа от представителства и складове за осигуряване на конкретно съдействие и доставки на предприятията ползватели.

80. От представените в хода на делото данни личи, че дори и в случаите, когато производителят е установил пряк контакт с важен ползвател в друга държава-членка, цените обикновено се фиксират в зависимост от мястото, където съответният ползвател е установен, и са склонни да следват ценовите нива на националния пазар.

81. Въпреки че главната причина, поради която производителите са действали по този начин, е да се адаптират към специфичните особености на пазара на бои и към нуждите на техните потребители, факт е, че произтеклото разделяне на пазара има склонността, като фрагментира въздействието на конкуренцията, да изолира потребителите в техния национален пазар и да предотврати конфронтацията на производителите в рамките на целия общ пазар.

82. Именно в този контекст, който е специфичен за начина на функциониране на пазара на бои, трябва да бъдат разгледани фактите по делото.

Увеличенията от 1964 г., 1965 г. и 1967 г.

83. Увеличенията от 1964 г., 1965 г. и 1967 г., обхванати от оспорваното решение, са взаимнообвързани.

84. Увеличението от 15 % на цените на повечето анилинови бои в Германия от 1 януари 1965 г. всъщност не представлява нищо повече от разпространение на друг национален пазар на увеличенията, наложени през м. януари 1964 г. в Италия, Нидерландия, Белгия и Люксембург.

85. Увеличението на цените на някои бои и пигменти, въведено на 1 януари 1965 г. във всички държави-членки, с изключение на Франция, е намерило приложение към всички продукти, изключени от първото повишение.

86. Причината, поради която 8 %-то увеличение на цените, въведено през есента на 1967 г. е било повишено до 12 % за Франция, е желанието да се компенсира неучастието на този пазар в увеличенията от 1964 г. и 1965 г., по причина на системата за контролиране на цените.

87. Следователно трите увеличения не могат да бъдат изолирани едно от друго, дори и да не са настъпили при еднакви условия.

88. През 1964 г. въпросните предприятия са обявили своите увеличения и незабавно са ги привели в действие, като инициативата е дошла от Ciba-Italy, която на 7 януари

1964 г., след инструкции от Ciba-Switzerland, обявява и незабавно привежда в действие 15 %-но увеличение. Примерът Ж е последван от други производители на италианския пазар в рамките на два-три дни.

89. На 9 януари ICI Holland поема инициативата за въвеждане на същото увеличение в Нидерландия, докато в същия ден Bayer прави това на белгийско-люксембургския пазар.

90. С незначителни разлики, в частност при увеличенията на цените от страна на германските предприятия, от една страна, и на швейцарските, и тези на Обединеното кралство – от друга, увеличенията са засегнали една и съща група продукти на различните производители и пазари, а именно повече анилинови бои, отколкото пигменти, хранителни оцветители и козметика.

91. Що се отнася до увеличението от 1965 г., някои предприятия предварително са обявили увеличения, равни на 15 % - за немския пазар за продукти, чиято цена вече била повишена на останалите пазари, и 10 % за продукти, чиято цена е останала непроменена. Обявленията са били направени между 14 октомври и 28 декември 1964 г.

92. Първото обявление е направено от BASF на 14 октомври 1964 г., следвано от Bayer на 30 октомври и от Casella на 5 ноември.

93. Увеличенията са приложени едновременно на 1 януари 1965 г. на всички пазари, с изключение на френския, където след отказа на основния италиански производител ACNA да увеличи цените си на този пазар, останалите производители са постъпили по същия начин.

94. ACNA се въздържа и от увеличаване на цените си с 10 % на немския пазар.

95. С изключение на това, увеличението е било всеобщо, едновременно въведено от всички производители, упоменати в оспорваното решение, и приложено без разлика що се отнася до кръга от продукти.

96. Що се отнася до увеличението от 1967 г., по време на среща, състояла се в Basel на 19 август 1967 г., на която са присъствали всички производители, упоменати в оспорваното решение с изключение на ACNA, предприятието Geigy обявява намерението си да увеличи продажните си цени с 8 %, считано от 16 октомври 1967 г.

97. На същото мероприятие представителите на Bayer и Francolor заявяват, че техните предприятия също обмислят увеличение.

98. От средата на м. септември всички предприятия, упоменати в оспорваното решение, обявяват увеличение на цените от 8 % до 12 % за Франция, с действие от 16 октомври във всички страни с изключение на Италия, където ACNA отново отказва да повиши цените си, въпреки, че е била склонна да последва повишението на два други пазара, макар и на дата различна от 16 октомври.

99. Разгледани като цяло тези последователни увеличения показват растящо сътрудничество между предприятията.

100. Всъщност, след опита от 1964 г., когато обявяването на увеличението и тяхното прилагане са съвпаднали, въпреки малките разлики по отношение на кръга от засегнати продукти, увеличението от 1965 г. и 1967 г. показват различен модел на действие. В този случай предприятията, които поемат инициативата – BASF и Geigy съответно, предварително са обявили намеренията си за повишаване на цените, което е дало възможност на останалите предприятия да следят реакциите си на различните пазари и да адаптират съответно поведението си.

101. Посредством предварителните обявления различните предприятия са премахнали всяка несигурност между тях по отношение на бъдещото им поведение и, правейки това са елиминирали до голяма степен риска, обичайно присъщ на независима промяна на поведението на един или повече пазари.

102. Още повече, че обявленията, които са довели до фиксирането на общи и еднакви увеличения на цените на пазара на бои, са направили този пазар прозрачен по отношение на процентните нива на увеличението.

103. Следователно по начина, по който са действали, въпросните предприятия временно са елиминирали по отношение на цените някои от предпоставките за конкуренция на пазара, които са стояли пред постигането на паралелно еднакво поведение.

104. Фактът, че това поведение не е било спонтанно се подкрепя и при разглеждане на останалите пазарни аспекти.

105. Всъщност, от броя на производителите не може да се заключи, че европейският пазар е в строгия смисъл на думата олигопол, в който конкуренцията на цените не играе значима роля.

106. Тези производители за достатъчно мощни и многобройни, за да създадат значителен риск, че по време на увеличение на цените някои от тях може да не последват общата тенденция, а вместо това ще се опитат да увеличат пазарния си дял чрез индивидуални действия.

107. Освен това разделянето на пазара на пет национални пазара с различни нива на цени и структури прави невъзможно спонтанното и еднакво увеличение на цените на всички национални пазари.

108. Въпреки че, общо, спонтанно увеличение на всеки от националните пазари е мислимо, нормално е да се очаква, че тези увеличения ще се различават в зависимост от характеристиките на различните национални пазари.

109. Следователно, въпреки че паралелното поведение по отношение на цените може да е било привлекателна и безопасна цел за заинтересованите предприятия, трудно може да се допусне, че едни и същи действия биха били предприети спонтанно и едновременно на същите национални пазари и за същата група продукти.

110. Не по-убедително е твърдението, че увеличенията от м. януари 1964 г., въведени на италианския пазар и копирани в Нидерландия и белгийско-люксембургските пазари., които имат малко общо помежду си по отношение на нивата на цените или на модела

на конкуренция, са могли да бъдат приведени в действие в рамките на два-три дни без предварително съгласуване.

111. Що се отнася до увеличението от 1965 г. и 1967 г. съгласуването е осъществено напълно открито, тъй като всички обявявания на намеренията за увеличаване на цените с действие от определена дата и за определена група продукти са направили невъзможно за производителите да определят поведението си спрямо особените случаи на Франция и Италия.

112. Като са действали по този начин предприятията предварително взаимно са премахнали всяка несигурност относно тяхното съответно поведение на различните пазари и едновременно с това са премахнали в голяма степен и риска, присъщ на всяка независима промяна в поведението на тези пазари.

113. Общото и еднакво увеличение на цените на тези различни пазари може да бъде обяснено само с общо намерение от страна на тези предприятия, първо да коригират нивото на цените и произтичащото от конкуренцията положение под формата на отстъпки, и второ – да избегнат риска, присъщ на всяко увеличение на цените, от промяна на условията на конкуренция.

114. Фактът, че обявените увеличения не са били осъществени в Италия и, че ACNA само частично е възприела увеличението от 1967 г. на другите пазари, вместо да обори това заключение, само го потвърждава.

115. Функцията на ценовата конкуренция е да държи цените на най-ниското възможно ниво и да насърчава движението на стоки между държавите-членки, като по този начин дава възможност за възможно най-ефективно разпределяне на дейностите по отношение на производителността и капацитета на предприятията да се адаптират към промените.

116. Разликите в нивата насърчават преследването на една от общите цели на Договора, а именно взаимното проникване на националните пазари и, като резултат – пряк достъп на потребителите до източниците на производство на цялата Общност.

117. По причина на ограничената гъвкавост на пазара на бои, причинена от фактори като липсата на прозрачност по отношение на цените, взаимозависимостта между различните бои на всеки производител за целите на създаване на групата продукти, ползвани от всеки производител, относително niskият дял от стойност на крайния продукт на предприятието ползвател, който въпросните продукти представляват, фактът, че за ползвателите е полезно да разполагат с услугите на местен доставчик и влиянието на транспортните разходи, необходимостта да се избегнат всякакви действия, които изкуствено биха намалили възможностите за взаимно проникване на различните национални пазари на ниво потребители, става особено важна на въпросния пазар.

118. Въпреки че всеки производител е свободен да променя цените си, като при това взема предвид настоящото или предвидимото поведение на своите конкуренти, все пак в противоречие с правилата за конкуренция, предвидени в Договора, е даден производител да си сътрудничи със своите конкуренти по какъвто и да било начин, с цел определяне на съгласуван курс на поведение по отношение на увеличаването на

цените и осигуряване на успех посредством предварително елиминиране на всяка несигурност относно поведението на останалите конкуренти по отношение на основните елементи на предприеманото действие, като размера, предмета и мястото на увеличението.

119. При тези обстоятелства и като се вземе предвид естеството на пазара и на въпросните продукти, поведението на ищеца, във връзка с поведението на останалите предприятия, срещу които са били предприети мерки, е било предназначено да замести рисковете на конкуренцията и рисковете от спонтанните реакции на конкурентите с форма на сътрудничество, която съставлява съгласувана практика, забранена от член 85, параграф 1 от Договора.

Въздействието на съгласуваната практика върху търговията между държавите-членки

120. Ищецът твърди, че еднаквите увеличения на цените не са могли да засегнат търговията между държавите-членки, понеже, независимо от забележимите разлики между цените в различните държави, потребителите винаги са предпочитали да закупват бои от собствената си държава.

121. Въпреки това, от изложеното по-горе се вижда, че, като се стремят се да запазят фрагментарното състояние на пазара, съгласуваните практики могат да окажат въздействие върху обстоятелствата, при които се осъществява търговията с въпросните продукти между държавите-членки.

122. Страните, които са привели в действие тези практики, са се стремили при всяко увеличение на цените да намалят до минимум риска от промяна в условията на конкуренция.

123. Фактът, че увеличенията са били еднакви и едновременни, в частност е послужил за запазване на статуквото, осигурявайки запазването на клиентелата и по този начин допринасяйки за „димирането” на националните пазари на тези стоки в ущърб на реалната свобода на движение на въпросните продукти в рамките на общия пазар.

124. Следователно това твърдение е неоснователно.

Юрисдикцията на Комисията

125. Ищецът, чието седалище се намира извън Общността, твърди, че Комисията няма право да налага глоби единствено на основание последиците в общия пазар от действия, за които се твърди, че са предприети извън Общността.

126. Тъй като става въпрос за съгласувани практики, първо трябва да се установи дали поведението на ищеца е оказало въздействие върху общия пазар.

127. От казаното личи, че разглежданите увеличения са осъществени в рамките на общия пазар и са довели до съгласуване на конкуренцията между действащите на този пазар производители.

128. Следователно действията, за които е наложена оспорваната глоба представляват практики, осъществени непосредствено в рамките на общия пазар.

129. От казаното при разглеждане на твърдението, свързано със съществуването на съгласувани практики, следва, че дружеството ищец е взело решение да увеличи продажните цени на продуктите си за потребители в общия пазар и, че тези увеличения са еднакви и съответстващи на увеличенията, предприети от останалите производители.

130. Като се ползва с право на контрол над дъщерните си дружества, установени в Общността, ищецът е могъл да осигури изпълнението на решението си на този пазар.

131. Ищецът възразява, че това поведение следва да се вмени на дъщерните дружества, а не на него самия.

132. Фактът, че дъщерното дружество има самостоятелна правосубектност не е достатъчен, за да се изключи възможността от вменяване на неговото поведение на дружеството майка.

133. Такъв е случаят, когато дъщерното дружество, макар и да притежава самостоятелна правосубектност, не определя само поведението си на пазара, а изпълнява по отношение на всички съществени въпроси, инструкциите, давани му от дружеството майка.

134. Когато едно дъщерно дружество не се ползва с истинска автономия при определяне на линията си на действие на пазара, забраните, които се съдържат се в член 85, параграф 1, могат да се считат за неприложими в отношенията между него и дружеството майка, с което то формира една икономическа единица.

135. Предвид единството на така формираната група, действията на дъщерното дружество могат в определени случаи да бъдат приписани на дружеството майка.

136. Добре известен е фактът, че към тогавашния момент ищецът е притежавал всички или със сигурност мнозинството от дяловете в тези дъщерни дружества.

137. Той е можел да упражни решаващо въздействие върху политиката на дъщерните дружества по отношение на продажните цени в общия пазар и на практика се е възползвал от тази възможност и в трите разглеждани тук случая на повишаване на цените.

138. Телекс съобщенията във връзка с увеличението от 1964 г., които ищецът е изпратил на дъщерните си дружества в общия пазар, дават на адресатите си заповеди относно цените, които е трябвало да наложат и останалите условия на продажба, които да прилагат в отношенията си с потребителите.

139. При липсата на доказателства за обратното трябва да се предположи, че при увеличенията от 1965 г. и 1967 г. ищецът е действал по подобен начин в отношенията си с дъщерните си дружества, установени в общия пазар.

140. При тези обстоятелства формалната самостоятелност на тези дружества, която произтича от тяхната самостоятелна правосубектност, не може да надделее над

единството на тяхното поведение на пазара за целите на прилагането правилата на конкуренцията.

141. В действителност именно предприятието на ищеца е реализирало съгласуваната практика в рамките на общия пазар.

142. Следователно възражението за липса на компетентност, повдигнато от ищеца, следва да бъде отхвърлено.

143. Ищецът посочва, че решението не е достатъчно мотивирано, тъй като в него не се упоменава съществуващата връзка между дружеството майка и дъщерните му дружества за обосноваване юрисдикцията на Комисията.

144. Фактът, че не е включен аргумент, който обосновава компетенцията на Комисията, не възпрепятства контрола относно законосъобразността на решението.

145. Още повече, че Комисията не е длъжна да включва в решенията си всички аргументи, които би могла да използва впоследствие, в отговор на твърденията за незаконосъобразност, които биха могли да бъдат предявени срещу приетите от нея мерки.

146. Следователно това възражение е неоснователно.

Глобата

147. Предвид честотата и степента на участието на ищеца в забранените практики, и предвид последиците от това за създаването на общ пазар на въпросните продукти, размерът на глобата е подходящ за тежестта на нарушението на правилата на Общността относно конкуренцията.

По съдебните разноски

148. По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски.

149. Ищецът е загубил делото.

150. Следователно ищецът се осъжда да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения:

като взе предвид процесуалните документи;

след като изслуша доклада на докладчика;

след като изслуша пледоариите на страните;

след като изслуша заключението на генералният адвокат;

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално членове 85 и 173;

като взе предвид Регламент № 17/62 на Съвета от 6 февруари 1962 г.;

като взе предвид Регламент № 99/63 на Комисията от 25 юли 1963 г.;

като взе предвид Протокола за статута на Съда на Европейските общности;

като взе предвид Процедурния правилник на Съда на Европейските общности,

Съдът,

реши:

- 1) **Отхвърля иска.**
- 2) **Осъжда ищеца да заплати съдебните разноски.**

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 14 юли 1972 година.

Подписи